שיר המתקדשות.ים / אריסטופנס, <u>הצפרדעים</u> (שורות 459–316), תרגום: אהרון שבתאי The Song of the Initiates / Aristophanes, <u>The Frogs</u> (rows 316–459), translation: Matthew Dillon

O Iacchus, Iacchus O, O Iacchus, Iacchus O!

Iacchus, here abiding in temples most reverend, Iacchus, O Iacchus, come to dance in this meadow; to your holy mystic bands Shake the leafy crown around your head, brimming with myrtle, Boldly stomp your feet in time to the wild fun-loving rite, with full share of the Graces, the holy dance, sacred to your mystics.

Awake, for it has come tossing torches in hand, Iacchos, Oh Iacchos, the light-bringing star of our nocturnal rite. יַקְכוֹס, הוֹ יַקְכוֹס! יַקְכוֹס, הוֹ יַקְכוֹס! יַקְכוֹס נְכְבָּד, דַיַּר מִשְׁבָּנוֹת אֵלֶה, יַקְכוֹס! הוֹ יַקְכוֹס! בּוֹא לְרְקֹד בָּאָחוּ הַזֶּה עִם עַדַת מִתְקַדְשִׁיךּ, עַם עַדַת מִתְקַדְשִׁיךּ, עַם עַדַת מִתְקַדְשִׁיךּ, וַזֶר הַדַס עַתִּיר בּּרוֹת, וּבְרָגֶל עַזָה רְקַע קַצָּב לַפְּלְחָן הַצּוֹהַל, הַמִּשְׁתוֹלֵל, הַמְצוֹדֵד, לַמָּתוֹל הַזֶּך, הַקָּרוֹש,

קוּמוּ! מֵנִיף בְּיָדָיו אֲבוּקוֹת, בָּא יַקְכוֹס, הוֹ יַקְכוֹס, הַכּוֹכָב הַמֵּאִיר לְפָלְחַן הַלֵּיְלָה. Now the meadow brightly burns Old men's knees start to sway. They shake away their pains and the long cycles of ancient years Through your holy rite. Beaming with your torch, lead forth to the flowering stretch of marsh the youth that makes your choruses, o blessed one!

Let him be mute and stand aside from our sacred dances who has no experience of mystical language, or has not cleansed his mind but as for you: arouse the song and the night-long dances, that belong to our festival here.

Each one boldly marches to the flowery meadows and glens stamping in time jesting, joking and mocking; הָאָחוּ נְמְלָא שְׁבִיבֵי אֵשׁ, הַזְקַנִים מְטַלְטְלִים בְּרְבֵּיהֶם, מְנַעֲרִים אֶת דְּוַי הַזְקַנָה וְאֶת נֵטֶל מְחָזוֹרֵי שְׁנוֹתֶיהָ, בַּעֵלִיצוּת הַפְּלָחָן הַקָּרוֹש. בּוֹא, הַמְבֹרָךּ, הָאֵר בַּלַפִּיד וְהַנְחֵה אֶל בַּר הַפְּרָחִים הָרָטֹב אֶת לַהַקוֹת צְעִירֵינוּ!

וש לְהַחֲרִישׁ עַבְשָׁוּ, וְשֶׁמִּמְחוֹלוֹתֵינוּ יִתְרַחֵק אִישׁ בּוּר בַּפָּלְחָנִים הָאֵלֶה, שֶׁנַפְשׁוֹ לא טהַרָה,

> אַשָּם, הַחֲיוּ אָת מִזְמוֹרְכָם וְכָל הַלַּיְלָה רַוְּנוּ כְּפִי שֶׁיָאָה לַחַג הָזֶה. בְּמֶרֶץ הָכָה נִצְעַר אָל חַמוּקֵיו הַפּוּרְחִים שֶׁל הָאָחוּ, בִּרְקִיעַת רֶגֶל, בְּהִתוּל, וְבְלַעֵּג.

we've breakfasted enough.

Come now, sing a different strain of hymn to the harvest queen,

the goddess Demeter, gracing her with sacred airs.

Demeter, mistress of our holy rites, be present now and preserve your song and dance. And grant that I may sport and dance the livelong day in safety.

Now then

Summon the god of the hour with your songs the partner of this dance of ours.

Iacchus, honored by all, deviser of our festal song most sweet, follow us here to the goddess and show us how you travel a long road with ease. Iacchus, lover of the dance, lead me onward, סָעַדְנוּ לָשֹׁבַע. הַשְׁמִיעוּ זֶמֶר לַמֵּלְכָּה שֶׁמִּיָדָה נְתָּן כָּל פְּרִי, זוֹהִי הַמֵּטֵר הָאֵלָה, קַשְׁטוּהָ בַּשִׁירֵי קָדָשָׁה.

> ּגְּבֶרֶת הַפָּלְחַנֵים הַקְּרוֹשִׁים, הַמְטַר, עַמְדִי לְצָרֵנוּ, שַׁמְרִי עַל מַקָהַלַת עוֹבְדַיָרָ. שֶׁמְבַּקֵר עַר עֶרֶב, שַׁאָנָן שֶׁמְבַּקֵר עַר עֶרֶב, שַׁאָנָן

כָּעֵת זַמְרוּ לָאֵל הָעָלֶם, שֶׁיָבוֹא, זֶה הַנְּלְוֶה אַלֵינוּ בַּמָּחוֹל הַזֶּה.

יַקְכוֹס הַנִּכְבָּר, הַמַּמְצִיא אֶת מֶתֶק מַנְגִּינוֹת הַחַג, בּוֹא, לַוַּנִי אֶל הָאֵלָה, וְהַרְאֵה שֶׁבְּלִי לִלְאוֹת אַתָּה מְגַמֵּא מֶרְחַקִים. יַקְכוֹס יְרִיד הַמְּחוֹלְלִים, הָיָה מְלַוִּי.

Theater in the Rough 2021 תאטרון בתזוזה

for as a joke and to save money you split my sandal and rags, and found a way for us to sport and dance scot-free.

Iacchus, lover of the dance, lead me onward,

For I just now caught a sidelong glance of a very cute girl, a partner in our dance, and through a rip in her robe I saw a titty peeping out. Iacchus, lover of the dance, lead me onward.

Onward! In the sacred round dance of the goddess, in the flower-bearing grove sporting with all who partake in festival dear to the goddess קֶרַעְתָּ אֶת סַנְדָלַי, וְאֶת בְּגָדֵי הַבָּלִים כְּדֵי לְבַדֵּהַ וּלְשֵׁם חָפָּכוֹן, אַך מָצָאתָ דֶּרֶך נְאוֹתָה שֶׁנְרְקֹד לְהַפְּלִיא. יַקְכוֹס יְדִיר הַמְּחוֹלְלִים, הָיָה מְלַוִּי.

לַכְסַנְתִי מַבָּט, וּבֵּין הָרוֹקְדִים הִבְחַנְתִי בְּנַעֵרֶנֶת יְפָהפִיָה שֶׁמַקֶרֵע בְּכֻתָּנְתָּה שְּמַקֵרֵע בְּכֻתָּנְתָּה בַּקְכוֹס יְדִיד הַמְחוֹלְלִים, הָיָה מְלַוִּי.

לְכוּ כָּעֵת לְמַעְנָּלָה הַמְקַדָּשׁ שֶׁל הָאֵלָה בַּחֹרֶשׁ הַפּוֹרֵחַ, נַגְנוּ, מִשְׁתַּתְּפֵי הַנֶּשֶׁף הָאָתוּב עַל הָאֵלִים.

Theater in the Rough 2021 תאטרון בתזוזה

Let's march to the flowery meadows, blooming with roses, revelling in our fashion / O Iacchus, Iacchus O, with song and fairest dance which the blessed Fates array. We alone enjoy the sun and the light who have been initiated and follow the way of piety towards strangers and laymen. גַלָּך לָאָחוּ הַמֵּגַץ, שוּעַ הַוְרָדִים, וּבְהָתָאֵם לְמִנְהָגֵנוּ, יַקְכוֹס, הוֹ יַקְכוֹס! וְנָגַן וְנְרְקֹד לְהַפְּלִיא בְּחַסוּת הַמּוֹיְרוֹת הַבְּרוּכוֹת. כְּי רֵק לְנוּ הַשֶּׁמֶש מְפִיצָה נֹגָה עַלִיז, לְנָרִים וּפְשׁוּטֵי עַם. אודה לאדם / סופוקלס, <u>אנטיגונה</u> (שורות 375–332), תרגום: אהרון שבתאי The Ode to Man / Sophocles, <u>Antigone</u> (lines 332–375), translation: Sir Richard Jebb

Wonders are many,

and none is more wonderful than man. This power spans the sea, even when it surges white before the gales of the south-wind, and makes a path under swells that threaten to engulf him.

Earth, too, the eldest of the gods, the immortal, the unwearied, he wears away to his own ends, turning the soil with the offspring of horses as the plows weave to and fro year after year.

The light-hearted tribe of birds and the clans of wild beasts and the sea-brood of the deep he snares in the meshes of his twisted nets, and he leads them captive, very-skilled man. He masters by his arts the beast who dwells in the wilds and roams the hills. ַיֵשׁ שָׁפַּע פְּלָאִים מַרְהִימִים, אַרְ אִין מַפְלָא מִן הָאָרָם! בַּחֹרֶף, כְּשֶׁסּוּפָה מִצָּפוֹן מַגְּעִישָׁה אֶת הַיָם, הוּא מְפַלֵּס דֶרֶךְ בֵּין הַמִּשְׁבָּרִים. אֶת הַקְּרוּמָה בָּאַלִים, הָאָדָמָה הַנִּצְחִית, הַבִּלְתִי נִלְאֵית, הוּא מְיֵגֵּעַ – פּוֹתֵחַ בָּה תְּלָמִים הָלוֹךְ וָשׁוֹב עִם מַחֲרַשְׁתוֹ וְסוּסָיו מֵהֵי שֶׁנָה בְּשָׁנָה.

> לוֹכֵד צָפּוֹרִים שַׁאֲנַנּוֹת, צָד אֶת חֵיּוֹת תַבָּר, וְלִיצוּרֵי הַמְצוּלוֹת פּוֹרֵשׁ אֶת מִכְמְרוֹתָיו, הָאָדָם בְּרוּך הַכָּשָׁרוֹן. בְּתַחְבּוּלוֹת הוּא מִשְׁתַלֵּט עַל הַחֵיוֹת שֶׁבַּשְּבַך וּכָהָר,

He tames the shaggy-maned horse, putting the yoke upon its neck, and tames the tireless mountain bull.

Speech and thought fast as the wind and the moods that give order to a city he has taught himself, and how to flee the arrows of the inhospitable frost under clear skies and the arrows of the storming rain.

He has resource for everything. Lacking resource in nothing he strides towards what must come. From Death alone

he shall procure no escape,

but from baffling diseases he has devised flights.

Possessing resourceful skill, a subtlety beyond expectation he moves now to evil, now to good. הוא מְאַלֵּף לָשָׂאת בָּעֹל אֶת הַסּוּס סְבוּך הָרַעְמָה וְאֶת שׁוֹר הַבָּר הֶחָסֹן.

וְּדְבּוּר, וּמַחֲשָׁבָה מְהֵירָה בָּרוּחַ, וּגְטִיֶּה לְעַצֵּב סְדְרֵי מְדִינָה, הוּא לַמַד, וּבְרב תּוּשִׁיֶּה, בְּאֵין גַּג מְתַּחַת לַשָּׁמַיִם, לַחְמֹק מֵחַצֵּי הַכְּפּוֹר וּמִצְּלִיפּוֹת הַמָּטֶר. וּמִצְּלִיפּוֹת הַמָּטֶר. לא בְּלִי תּוּשִׁיָּה הוּא מתִכּוֹנֵן לַבָּאוֹת, רַק מִן הַמֶּוֶת אַם כִּי גִּלָה תְּרוּפָה גַם לְמַחֵלוֹת בְּלִי תּוֹחֶלֶת.

בִּתְבוּנָה שֶׁלֹא תֵאָמֵן הוּא מַפְעִיל אֶת בִּשׁוּרָיו לְעִתִּים לְרָעָה וּלְעִתִּים לְטוֹבָה. When he honors the laws of the land and the justice of the gods to which he is bound by oath, his city prospers. But banned from his city is he who, thanks to his rashness, couples with disgrace. Never may he share my home, never think my thoughts, who does these things!

כְּשֶׁהוּא מְקַיֵּם אֶת חֻקֵּי הָאָרֶץ וְאֶת שְׁבוּעָתוֹ לַצֶּדֶק הָאֱלֹהִי – מִתְעַלִים הוּא וְעִירוֹ; אַך אֵין מְדִינָה לָאָרָם הַמֵּעֵז לִדְבֹּק בַּנִּפְשָׁע, אַל יִשְׁהֶה לְיָדִי, אַל יַחְבֹּר לְדֵעוֹתֵי אִישׁ שֶׁאֵלֶה מֵעֲשָׁיו. שיר מגיפה / סופוקלס, <u>אדיפוס המלך</u> (שורות 186–153), תרגום: אהרון שבתאי Plague Song / Sophocles, <u>Oedipus The King</u> (lines 153–186), translation: Sir Richard Jebb

I am on the rack, terror shakes my soul, O Delian healer to whom wild cries rise, in holy fear of you, wondering what debt you will extract from me, perhaps unknown before, perhaps renewed with the revolving years. Tell me, immortal Voice, child of golden Hope.

Alas, countless are the sorrows I bear. A plague is on all our people, and thought can find no weapon for defense. The fruits of the glorious earth do not grow; by no birth of offspring do women surmount the pangs in which they shriek. אָנִי נִפְעָם, לִבִּי רוֹטֵט מְחַרָדָה, הוֹ, הַמְרַפֵּא יְלִיד דַלוֹס, בְּיִרְאָה אֶשְׁאָלְך מַהוּ הַחוֹב שֶׁתִּתְבַּע לִפְרֹעַ? מַהוּ הַחוֹב שֶׁתִּתְבַּע לִפְרֹעַ? הַאָם הוּא חָדָשׁ אוֹ שֶׁמָּא כָּזֶה שֶׁשָּׁב וְנִשְׁנָה בְּמַעְגַּל הָעוֹנוֹת? עְנִי לִי, יַלְדַת הַתִּקְוָה הַוּהָבָּה, בַּת־קוֹל אֱלֹהִית! בַּל עַמֵּנוּ חוֹלֶה כַּל עַמֵּנוּ חוֹלֶה

ָ וְהַתְּבוּנָה

אֵין בָּה מָגֵן.

הָאַדָמָה הַמְהֻלֶּלֶת חָדְלָה לְהַעֲנִיק פֵּרוֹתֶיהָ, וְאֵין הַנָּשִׁים הַצּוֹרְחוֹת בְּצִירֵיהֶן מַצְלִיחוֹת לַלֵדֵת. You can see life after life speed away, like a bird on the wing, swifter than irresistible fire, to the shore of the western god.

With such deaths, past numbering, the city perishes. Unpitied, her children lie on the ground, spreading pestilence, with no one to mourn them. Meanwhile young wives and grey-haired mothers raise a wail at the steps of the altars, some here, some there,

and groan in supplication for their terrible woes. The prayers to the Healer ring clear, and with them the voice of lamentation. נֶפֶּשׁ אַחַר נֶפֶּשׁ תִּרְאָה חוֹמֶקֶת, כְּמוֹ צִפּוֹר קַלִּילָה, מְהִירָה מֵאֵשׁ שֶׁאֵין לְכַבּוֹתָה, אֶל גְּדָתוֹ שֶׁל אֵל הַשְׁקִיעָה.

וּרְאֵין מִסְפָּר לַנּוֹפְלִים, הָעִיר גּוֹוַעַת. פְּגְרֵי צֶאֶצָאֶיהָ מוּטָלִים עַל הַקַּרְקַע, מְפִיצִים אֶת הַנָּגַע, וְאֵין מְקוֹנֵן, שֶׁעָה שֶׁנָּשִׁים וְאִמָּהוֹת כְּסוּפּוֹת שֵׁעָר כּוֹרְעוֹת לְרַגְלֵי הַמָּזְבְּחוֹת כּוֹרְעוֹת וּמְתַנּוֹת יִסּוּרֵיהֶן. הַתְּפָלֶה לָאֵל הַמְרַפָּא מְהֵדְהֶדֶת בְּלוּלָה בִּילָלוֹת.) אוריפידס, <u>איפיגניה באוליס</u> (שורות 545–542), תרגום: אהרון שבתאי

Euripides, Iphigenia in Aulis (lines 543–545), translation: E. P. Coleridge

Happy are they who find the goddess come in moderate might, sharing with self-restraint in Aphrodite's gift of marriage	בְּרוּכִים אֵלֶה שֶׁבָּתְבוּנָה וּבְמִדֶּה נוֹטְלִים מִיָּד הָאֵלָה אַפְרוֹרִיטָה אֶת מַנְעַמֵּי הַיֵּצֶר.
אוריפידס, <u>איפיגניה באוליס</u> (שורות 557-458), תרגום: אהרון שבתאי Euripides, היפיגניה באוליס (שורות 157-458), תרגום: אהרון שבתאי	
Euripides, <u>Iphigenia in Aulis</u> (lines 458–557), translation: E. P. Coleridge	
where the Love-god, golden-haired,	כְּשֶׁאֶרוֹס הַזָּהֹב דּוֹרֵך קַשְׁתּוֹ,
stretches his charmed bow with twin arrows,	וּרְאַשְׁפָּתוֹ שְׁנֵי חִצֵּי אַהֲכָה,
and one is aimed at happiness,	הַאָחַר נוֹשָׂא אֹשֵר,
the other at life's confusion.	וְהַשֶׁנִי מְשֵׁבֵש חַיִים.
O lady Cypris, queen of beauty!	אֶת הַחֵץ הַלָּזֶה, קִיפְרִיס נִפְּלָאָה,
far from my bridal bower I ban the last.	
Be mine delight in moderation	נְדְחֶה מֵחַרְרֵנוּ.
and pure desires,	אֶתְעַלֵּס בְּמִדָּה,
and may I have a share in love,	תִּהְיֶינָה תְּשׁוּקוֹתַי בְּשֵׁרוֹת,
but shun excess!	אֶטֹל הְאַפְרוֹדִיטָה חֵלֶק,
	אַך אַל אֶתְפּס מְרָבֶה.

מקהלה בוטנית Botanic Chorus

Euripides, Medea (lines 630–634), translation David Kovacs

If Aphrodite comes in moderation, no other goddess brings such happiness. Never, o goddess, may you smear with desire one of your ineluctable arrows and let it fly against my heart from your golden bow!

כְּשֶׁקִיפְּרִיס מְאָפֵּקֵת אַין אַלָה מְתוּקָה מִמֶּנָה. אֵלָה, לָעַר אַל נָא תִּפְגָעִי בִּי בְּחֵץ נוֹרָא שֶׁל עֶרְגָה שָׁלוּחַ מִקֶשֶׁת הַזָּהָב!

אוריפידס, <u>היפוליטוס</u> (שורות 5<u>3</u>5–525), תרגום: אהרון שבתאי

Euripides, <u>Hippolutus</u> (lines 525–533), translation: David Kovacs

Eros, god of love, distilling liquid desire down upon the eyes, bringing sweet pleasure to the souls of those against whom you make war, never to me may you show yourself to my hurt nor ever come but in due measure and harmony. For the shafts neither of fire nor of the stars exceed the shaft of Aphrodite,

אֶרוֹס, אֶרוֹס, אַתַּה הַמְטַפְּטֵף הִשוּקָה עַל הָעֵינַיִם, הַנּוֹסֵך מְתִיקוּת ְבְנַפְשׁוֹת נִת<u>ְק</u>ָפֶיךָ, אָנָא, רַחֵם עָלַי כְּשֶׁתָּבוֹא, אַל הָרַע לִי, שְׁמֹר עַל הַמְדָהוּ כִּי אֵין לָאֵשׁ, גַּם לא לַכּוֹכָבִים עַרוּדִיטָה אַפָרוּדִיטָה עָצְמָה בְּמוֹ לְחָצָה שֶׁל אַפָרוּדִיטָה

אוריפידס, מדיאה (שורות 634–630), תרגום: אהרון שבתאי

which Eros, Zeus's son, hurls forth from his hand.

הַנּוֹרֶה מִידֵי אֶרוֹס,

כָּן וָאוּס.

אוריפידס, <u>היפוליטוס</u> (שורות 1281–1268), תרגום: אהרון שבתאי

Euripides, <u>Hippolytus</u> (lines 1268–1281), translation: David Kovacs

מזמור לארוס / סופוקלס, <u>אנטיגונה</u> (שורות 800–817), תרגום: אהרון שבתאי Hymn to Eros / Sophocles, <u>Antigone</u> (lines 781–800), translation: Sir Richard Jebb

Love, the unconquered in battle, Love, you who descend upon riches, and watch the night through on a girl's soft cheek, you roam over the sea and among the homes of men in the wilds. Neither can any immortal escape you, nor any man whose life lasts for a day. He who has known you is driven to madness.

You seize the minds of just men and drag them to injustice, to their ruin. You it is who have incited this conflict of men whose flesh and blood are one. But victory belongs to radiant Desire אֶרוֹס בִּלְתִּי מְנֻצָּח, אֶרוֹס מַחֲרִיב כָּל רְכוּשׁ, לֵיל שִׁמּוּרִים תְּבַלֶּה בִּלְחִי נַעֲרָה רַכָּה, אַתָּה מְשׁוֹטֵט בַּיָּם, וּבֵין הַשׁוֹכְנִים בַּשָּׁרוֹת. וּבֵין הַשׁוֹכְנִים בַּשָּׁרוֹת. שוּם אֵל אוֹ אָדָם בָּן־חֲלוֹף, וְזֶה שֶׁנְתְפָּס, מִשְׁתַּגַע.

אַתָּה מְפַּתֶּה יְשָׁרִים לַעֲווֹן וּכְלָיָה, זֶה אַתָּה שֶׁסִּכְסַכְתָּ כָּעֵת בֵּין הָאָב לִבְנוֹ, וְהַמְנַצֵּחַ הוּא הַיֵּצֶר swelling from the eyes of the sweet-bedded bride. Desire sits enthroned in power beside the mighty laws. For in all this divine Aphrodite plays her irresistible game.

שֶׁנְּדְלָק מִמַבַּט עֵינֵי הַכַּלָה הַיָּפָה, הוּא הַיוֹשֵׁב כְּשֵׁלִיט לְצַד חָקֵי בְּרֵאשִׁית הַכַּבִּיִרִים; כִּי הָאֵלָה אַפְרוֹדִיטָה עוֹשָׁה כִּרְצוֹנָה בַּכֹּל. לכנה בקבות / אוריפידס, <u>הבקבות</u> (שורות 167–64), תרגום: אהרון שבתאי Go, Bacchae / Euripides, <u>The Bacchae</u> (lines 64–167), translation: T. A. Buckley

From the land of Asia, having left sacred Tmolus, I am swift to perform for Bromius my sweet labor and toil easily borne, celebrating the god Bacchus.

Go, Bacchae, Go, Bacchae, Who is in the way? Who is in the way? Let him get out of the way indoors, Go, Bacchae, Go, Bacchae,

and let everyone keep his mouth pure, speaking propitious things. For I will celebrate Dionysus with hymns according to eternal custom. Blessed is he who, being fortunate and knowing the rites of the gods, keeps his life pure

מֵאַדְמַת אַסְיָה, מִטְמוֹלוֹס הַקָּרוֹש, אַנִי אַצָה בּיְגִיעָה הַמְעַנֶּגֶת לִבְּרוֹמִיוֹס, ָבָעָמָל שֶׁאֵינֵנּוּ עַמָל, מְקַלֶּסֶת אֶת הָאֵל הַבָּקָכִי. לֵכְנָה, בַּקְכוֹת! לֵכְנָה, בַּקְכוֹת! צָאוּ־נָא! מִי בַּדֶּרֶך? מִי בַדֶּרֶך? מִי בַּבָּתִים? צְאוּ־נָא! לֵכְנָה, בַּקְכוֹת! לֵכְנָה, בַּקְכוֹת! צָאוּ־נָא! יִתְקַדֵּשׁ כָּל אָדָם וְיַקְפִּיד עַל טֹהַר לִשׁוֹנוֹ! כִּי בַּמִּלִים הַמִקָבַּלוֹת לַעַד אַזַמֵר לִדִיוֹנִיסוֹס. מְבֹרָך זֵה הַמָאשׁר שֶׁבָּא בְּסוֹד פָּלְחֵנֵי הָאֵלִים, שֶׁבָּא

שָׁבָּא בְּטוּו שָּׁיְזְוֵנִי הָאֵיִי מַשְׁלִיט בְּחַיָּיו קְרֻשָּׁה and has his soul initiated into the Bacchic revels, dancing in inspired frenzy over the mountains with holy purifications, and who, revering the mysteries of great mother Kybele, brandishing the thyrsos, garlanded with ivy, serves Dionysus.

the god Bromius, child of a god, Bromius,

flourish, flourish with the verdant yew bearing sweet fruit, and crown yourself in honor of Bacchus with branches of oak or pine. Adorn your garments of spotted fawn-skin with fleeces of white sheep, and sport in holy games

וּמְצֶרֵף אֶת נֵפְשׁוֹ לַחוֹגְגִים, על ההרים מתמבר לבקבוס בּטָקַסֵי טָהַרָה, מְקַיֵם אֶת פַּלְחֲנֵי הַהָתְלַהֲבוּת לאם הַגְּרוֹלָה קִיבֶּלָה, מֶנָיף בַּיַדוֹ תַירָסוֹס, ראשו עטור קיסוס, הוא עוֹבֵד אָת דִיוֹנִיסוֹס. אֶת בְּרוֹמִיוֹס הָאֵל בָּן־הַאֵל, את דיוניסוס, אֶת אֵל הַצָּהַלָה! שִׁפְעִי, שִׁפְעִי יְרַק גֶּפֶן־הַבָּר יִפַּת הַגַּרְגָרִים וְהִתְמַסְרִי לְבַּקְבוֹס בְּבַדֵּי אַלוֹן וְאַשׁוּחַ, אֶת כְּנַף עוֹרוֹת הָעֶפָרִים הַנְקָדִים שִׁנְצוּ בִּקְוָצוֹת צֶמֶר צָחֹר, הַנִיפוּ בִּיִרְאַת הכּבוֹד

with insolent thyrsoi. At once all the earth will dance whoever leads the sacred band is Bromius to the mountain, to the mountain,

The plain flows with milk, it flows with wine, it flows with the nectar of bees The Bacchic one, raising the flaming torch of pine on his thyrsos, like the smoke of Syrian incense, darts about, arousing the wanderers with his racing and dancing, agitating them with his shouts, casting his rich locks into the air. And among the Maenad cries his voice rings deep:

"Go, Bacchae, Go, Bacchae, Who is in the way? Who is in the way? Let him get out of the way indoors, Go, Bacchae, Go, Bacchae,

אֶת הַמַּשֶׁה הַבַּקָכִי הַאַלִים! מִיָּד כָּל הָאָרֶץ תִרְקֹד כְּשֶׁבְּרוֹמְיוֹס יַנְהִיג אֶת לַהֲקוֹת חוֹגְנֵיו אָל הָהָר, אָל הָהָר, 🚧 מן הַקָּרְקַע מְפַבֶּה חָלָב, מְפַבֶּה יֵיוָ, מפכה נקטר דבורים. בַּעַשַׁן קָטֹרֵת סוּרִית הַבַּקָכִי מֵנִיף אֶל עָל אֶת שַׁלְהֶבֶת אֲבוּקַת הָאֹרֶן, וּמְשֵׁלֵחַ אוֹתָה מִמַּטֵּהוּ תּוֹרְ מִרוּצַה וּמַחוֹל, מְעוֹרֵר אֵת הַנֵּחִשָׁלִים וּמַמְרִיצַם בִּצְרִיחוֹת, ַמְטַלְטֵל בָּאֲוִיר אֶת שְׁעָרוֹ הַנֶּהְדָר. מִתּוֹךְ שֵׁוְעוֹת הַחֶדְוָה קוֹלוֹ מַרְעִים: לֵכְנָה, בַּקְכוֹת! לֵכְנָה, בַּקְכוֹת! צָאוּ־נָא! מִי בַּדֶּרֶך? מִי בַּדֶּרֶך? מִי בַּבָּתִּים? צְאוּ־נָא! לֵכְנָה, בַּקְכוֹת! לֵכְנָה, בַּקְכוֹת! צָאוּ־נָא!

with the luxury of Tmolus that flows with gold, sing of Dionysus, beneath the heavy beat of drums, celebrating in delight the god of delight

Ho, Bacchae, Ho

with Phrygian shouts and cries, when the sweet-sounding sacred pipe sounds a sacred playful tune suited to the wanderers, to the mountain, to the mountain!"

And the Bacchante, rejoicing like a foal with its grazing mother, rouses her swift foot in a gamboling dance. קשׁוּטוֹת בִּזְהַב זְרְמֵי טְמוֹלוֹס לְרַעַם הַתָּפִּים הֶעָמֹק זַמֵּרְנָה עַל דִיוֹנִיסוֹס, פָּאֵרְנָה אֶת הָאֵל הַנִּלְהָב וְהַמֵּלְהִיב

הו בַּקְכוֹת! הו

בִּצְרָחוֹת וּקְרִיאוֹת פְרִיגִיּוֹת כְּשֶׁהָאַבּוּב הַצָּלוּל הַקֵּרוֹשׁ מַשְׁמִיעַ אֶת רְנָתוֹ הָאֱלֹהִית וּמְשֵׁלֵחַ אֶתְכֶן לֶהָרִים, לֶהָרִים!״

אַזי בְּעֶדְנָה,

בּסְיָחָה לְיַד אִמָּה הַמְלַחֶכֶת בָּאָחוּ, קַלַּת רַגְלַיִם מְדַלֶּגֶת הַבַּקְכִית. **היו שלום** / אייסבילוס, <u>נוטות החסד</u> (שורות 1047–938), תרגום: אהרון שבתאי

Farewell / Aeschylus, The Eumenides (lines 938–1047), translation: Herbert Weir Smyth

Farewell, farewell, again, I repeat, farewell, all you in the city, both gods and mortals,

cry aloud now in echo to our song! cry aloud

May no hurtful wind blow to harm the trees and may no burning heat, stealing the buds from plants, pass the border of its proper place;

may no deadly plague draw near to kill the fruit;

הֶיוּ שֶׁלוֹם, הֶיוּ שָׁלוֹם, שׁוּב וָשׁוּב, הֶיוּ שָׁלוֹם, אַתֶּם כָּל הַיוֹשְׁבִים בָּעִיר – אֵלִים וּבְנֵי־תְּמוּתָה!

קראו הידר כבי לחולם את הזָמֶרי קראו הידר

אַל־נָא יַשְׁחִית הָרוּחַ אִילָנוֹת – וְהַשֶּׁרָב הַמְחַבֵּל בַּנְּבָטִים אַל יַחְרֹּר אֶל תּוֹךְ תְּחוּמֵי הָאָרֶץ. בַּל יְכַרְסְמוּ בָּיְבוּל שְׁנֵי הַמֵּגַּפָּה.